

УДК 378.4.014.54.07:001.89:005(477)

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2020.43.0.3021>

ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІСІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УКРАЇНІ

А. Козленко, В. Білінська

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка
03022, м. Київ, вул. Васильківська, буд. 90-А
e-mail: kozlenkoanastasiia@gmail.com, kafedra_miid@ukr.net*

Розкрито проблематику місії дослідницьких університетів як основного інструменту стратегічного управління закладом вищої освіти. Саме місія дослідницького університету визначає основне призначення, ціль та напрямки діяльності дослідницького університету та є визначальною в стратегії розвитку університету. Критичний аналіз місій дослідницьких університетів України дав змогу виявити основні вимоги до формування місії дослідницьких університетів та узагальнити критерії формування місії дослідницьких університетів.

Ключові слова: дослідницький університет, місія організації, місія дослідницьких університетів, моделі університетів, типи університетів, стратегічне управління, управління розвитком дослідницьких університетів.

Розуміння місії дослідницьких університетів є важливим аспектом ефективного стратегічного управління дослідницькими університетами. Місія дослідницьких університетів дає змогу визначити основну ціль існування університету, описати основні напрямки діяльності дослідницького університету, виокремити його особливості та є визначальною у побудові стратегії розвитку дослідницького університету. Місія дослідницького університету повинна трансформуватись та адаптуватись під реалії сьогодення, а саме враховувати особливості та етапи розвитку дослідницьких університетів.

Значний внесок у дослідженні проблематики управління дослідницьких університетів внесли: Ф. Альтбах, Л. Антонюк, В. Андрущенко, О. Аузан, В. Бакіров, В. Бахрушин, Н. Дем'яненко, Г. Етцковітц, О. Жилінська., В. Журавльов, М. Згуровський, А. Карпов, Б. Кларк, М. Колотило, Г. Маєр, Дж. Салмі, В. Сацик, М. Ситницький, Дж. Скотт, В. Супян, С. Тульчинська. Проблематикою місії університетів присвячено значна кількість наукових праць, а саме: І. Захаров, Т. Жижко, В. Журавлев, М. Квєка, С. Квіта, К. Керра, Н. Козлова, Е. Колесникова, С. Курбатов, Н. Макарка, О. Огієнко, Х. Ортега-и-Гассет, Н. Плаксина, В. Повзуна,

С. Пролеєв, В. Родачина, А. Сбруєва, Л. Шевченка, Н. Ясинська та інші. Незважаючи на значний теоретичний та практичний доробок науковців у проблематиці університетської місії, проблема прикладних засад формування місії дослідницьких університетів є не повністю розкритою, тому є актуальною нині.

Метою статті є системний аналіз місій дослідницьких університетів як основного інструменту стратегічного управління закладом вищої освіти в Україні, узагальнення та обґрунтування критеріїв і основних вимог до формування місії дослідницьких університетів задля підвищення їхньої конкурентоспроможності.

Більшість науковців та керівників закладів вищої освіти ототожнюють місію університету з ідеєю університету. Виділяють такі підходи до визначення місії університету:

1. Місія університету – уявлення про цінності, цілі і простір розвитку університету [1, с. 43].
2. Місія університету – перспективне бачення образу університету, принципів і способів просування ідеалу [2, с. 10].
3. Місія університету – чітко виражена причина існування діяльності університету [3, с. 31]. Місія університету відповідає на головне питання про те, яку людську потребу задовольняє організація [3, с. 32].

Жилінська О. І. у своєму дослідженні наголошує: “Сучасний дискурс у генезі університетів полягає у тому, що ці соціальні інститути з явища соціокультурного трансформуються в явище економічне. Зокрема дослідницькі університети у постіндустріальному суспільстві поряд з дослідницькими центрами постають його головними інституціями. За умов переходу до інформаційного типу господарювання дослідницькі університети перетворилися з головного суб’єкту генерування наукових і технічних знань на суб’єкта їх комерціалізації, так, доходи провідних дослідницьких університетів від ліцензійної діяльності порівнюються з доходами від діяльності з надання освітніх послуг” [4; с. 173].

Особливостями дослідницьких університетів є те, що дослідницька робота в таких закладах освіти проводиться найбільш інтенсивно. У 1809 році в Берліні був створений перший навчальний заклад, який нині можна віднести до числа дослідницьких, саме університет нового типу навчав незначну кількість студентів і виступав, перш за все, місцем активного проведення наукових досліджень. Девіз новоствореного закладу В. фон Гумбольдтом – “Схильність до наук”, основними принципами університету є: академічна свобода, пріоритет наукових досліджень та підготовка елітних наукових кадрів [5, с. 31].

Головна сутність Гумбольдського університету – це навчання за допомогою дослідження, а здійснення його місії можливе в умовах автономії університету, яка була запропонована філософом та орієнтована на три основні принципи:

1. Розгляд знання як засобу досягнення цілей, що є зовнішніми стосовно носія цих знань.
2. Застереження панування дослідної або емпіричної науки, яка є протилежною фундаментальним теоретичним пізнанням.
3. Важливість гуманітарної освіти.

Саме В. фон Гумбольдт у своїх дослідженнях описував ідею гуманістичної місії освіти, розглядав навчання та дослідження як сутнісні складові університетської місії, які органічно поєднуються в освітній діяльності цієї інституції. Університети, досягаючи своєї мети, відповідають державним цілям, розширюючи “горизонти точок зору”. Тульчинська С. О. переконана, що “Університет – це місце вільного наукового пошуку, де студент знайомиться з основними принципами дослідження” [2, с. 323-324].

Дж. Ньюмен – не підтримував принципи В. Гумбольда, наголошуючи на освітній функції університету, вважаючи, що університет повинен поширювати і здобувати знання, а не отримувати нові знання [6, с. 85]. На його думку, університет є місцем, де викладають універсальне знання.

Хосе Ортега-і-Гассет розглядав три функції університетської освіти [7, с. 36]:

- 1) передача культури;
- 2) навчання професіям;
- 3) наукове дослідження і навчання нових людей науці.

Нині в освітньому просторі виділяють чотири моделі університетів, які історично сформувалися в країнах Західної Європи і США (за Т. Х’юсеном):

1. “Гумбольдтівський дослідницький університет”, де наукова та навчальна діяльність розглядаються як взаємодоповнювальні компоненти з самого початку університетського курсу; студенти повинні набувати досвід у спілкуванні з передовою наукою в процесі безперервного пошуку нових наукових знань, щоб у свій час стати першовідкривачами у відповідних професійних галузях.

2. Британська модель інтєрнатного типу (“модель Оксбриджа”) ґрунтується на тісному неформальному спілкуванні студентів з викладачами. Таке спілкування має форму т’юторських занять, вважається не менш важливим для розвитку молоді, ніж відвідування лекцій і семінарів.

3. Французька модель “великих шкіл” стала символом керованого державою меритократичного суспільства, де високоосвічені професійні кадри вважаються суперелітою. Ці навчальні заклади, які не передбачають дослідницької діяльності в інтелектуальному і соціальному плані, є найвищою мірою селективними.

4. Чиказька модель (за Т. Хатчінсом), являє собою загальноосвітню програму з яскраво вираженою гуманітарною спрямованістю. Основна мета: “ознайомити студента з поглядами провідних учених у галузі гуманітарних, природничих і соціальних наук, розвинути у ньому здатність і потребу в подальшій самоосвіті, незалежність і критичність мислення” [8].

Важливим аспектом сутності дослідницького університету є інтеграція навчального процесу та фундаментальних наукових досліджень, а основні завдання його визначаються як: виробництво, накопичення та зберігання знань. Загалом структура університету дослідницького типу формується на базі класичного університету. У дослідницькому університеті існує ефективна система відбору та підтримки талановитої молоді (стажування за кордоном, гранти та премії молодим вченим).

Е. Михайлова переконана, що незважаючи на різні підходи щодо проблем університетської освіти, “залишаються незмінними основні завдання університету, які в усі часи склалися в збагаченні наукового знання, залученні до культури, у виробництві інтелектуальної еліти держави і суспільства, підтримки наукових академічних традицій” [9, с. 81].

Проведений аналіз офіційних веб-сторінок дослідницьких університетів України, а також Стратегій розвитку університетів дали змогу охарактеризувати місії дослідницьких університетів України, які представлені у таблиці 1, а також можемо зазначити, що під час пошуку та аналізу інформації було виявлено, що місія не є чітко прописаною та визначеною у багатьох дослідницьких університетах. У таблиці 1 наведено місії 14 дослідницьких університетів України, проте не було знайдено офіційної місії Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”.

Таблиця 1

Місії дослідницьких університетів України

№	Назва університету	Місія університету
1	2	3
1	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Багатогалузевий класичний університет дослідницького типу, основними завданнями якого є навчально-виховна, науково-дослідницька та інноваційна діяльність.
2	Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна	Місія університету концентрується у девізі “пізнавати – навчати – просвіщати”: – збагачувати наукову картину світу та долати межі накопиченого знання шляхом взаємопов’язаних фундаментальних наукових досліджень людини, суспільства, природи, втілювати отримані наукові знання у ефективні сучасні технології; – готувати інтелектуальну еліту нації, високопрофесійних, духовно багатих, патріотичних фахівців та громадян; – зберігати, розповсюджувати та розвивати вічні цінності української та світової культури, сприяти невідгасимому духовному розвитку суспільства та людини.
3	Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського	Робити (to contribute) вагомий внесок в сталий розвиток суспільства шляхом інтернаціоналізації та інтеграції освіти, новітніх наукових досліджень та інноваційних розробок. Створювати умови для всебічного професійного, інтелектуального, соціального та творчого розвитку особистості на найвищих рівнях досконалості в освітньо-науковому середовищі.
4	Національний університет “Києво-Могилянська академія”	Класичний університет створює, зберігає та поширює знання у природничій, суспільній, гуманітарній і технічній науках сферах. Могилянська – це спільнота, яка формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства.

Продовження таблиці 1

1	2	3
5	Національний університет біоресурсів і природокористування України	Створювати, систематизувати, зберігати і поширювати сучасні наукові знання для покращення якості життя людей; готувати фахівців європейського і світового рівня інтелектуального та особистісного розвитку.
6	Національний авіаційний університет	Місія полягає у відповіді на сучасні виклики глобального авіаційно-космічного ринку через надання високоякісних освітніх та наукових послуг громадянам України, іноземним громадянам, підприємствам різних форм власності, державним установам, громадським організаціям та власному персоналу на рівні перших 100 технічних університетів світу, поєднуючи інтереси особистості та освіти, науки і практики.
7	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	Місія університету здійснення вагомого вкладу у суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку конкурентних фахівців і креативних особистостей.
8	Національний університет “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”	Не зазначена
9	Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”	Місія полягає у: <ul style="list-style-type: none"> - реалізації широкого спектру освітніх послуг, затребуваних основними профільними ринками; - проведенні фундаментальних і прикладних наукових досліджень, трансфер їх результатів в освітній процес, забезпечення потреб підприємств та установ через ефективно діючу технологію співпраці за рахунок спадкоємності науково-дослідних традицій та шкіл; - сприянні гармонійному розвитку особистості та забезпеченні підготовки нової генерації професіоналів, здатних комплексно поєднувати дослідницьку, проектну та підприємницьку діяльність за рахунок глибоко засвоєння фундаментальних знань, вивчення інженерної справи, оволодіння інженерною творчістю і підприємницьким мистецтвом; - підвищення потенціалу можливостей збереження своєї академічної суті, своєрідності та індивідуальності. Місія досягається здійсненням ефективної, цілеспрямованої освітньої, науково-інноваційної та виховної діяльності, забезпечення якості вищої освіти на збереження і розвитку традицій класичного університету.
10	Національний університет “Львівська політехніка”	Заклад вищої освіти, який бере участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку України через формування людського капіталу, надання високоякісних освітніх послуг і реалізацію інноваційних наукових досліджень відповідно до сучасних потреб економіки та вимог зацікавлених сторін, поширення наукових знань, культурно-просвітницьку діяльність, збереження та примноження кращих традицій університетської освіти.

Продовження таблиці 1

1	2	3
11	Львівський національний університет імені Івана Франка	Визначати і реалізувати освітні та наукові стандарти; генерувати зміни, які потребує регіон, країна та світ; формувати особистість – носія інтелектуального та інноваційного потенціалу.
12	Національний гірничий університет України	Подальший розвиток університету як вищого навчального закладу нового типу, що здійснює підготовку фахівців, здатних створювати нові знання; формує комплексне вирішення проблем життєздатності суспільства, раціонального природокористування; створює енергетичний та ресурсний потенціали стійкого розвитку людства шляхом поєднання освіти, науки й інновацій, інтеграції до світового освітньо-наукового простору. Створення атмосфери для самовдосконалення викладачів, співробітників і студентів з урахуванням особистого покликання і поваги до людини, змін у світі.
13	Національний університет “Острозька академія”	Місія втілена в гаслі “Традиція, що творить майбутнє”. Говорячи про традицію, маємо на увазі те, що у своїй діяльності університет є правонаступником Острозької академії XVI ст. Діяльність відродженої Острозької академії, що репрезентує зв’язок часів, скерована на актуалізацію часового відтинку епохи українського Ренесансу, уособленого Острозьким культурно-освітнім осередком. Відтак, ми спираємося на тодішню міцну освітню та наукову традицію, що визначила розвиток вищої освіти в Україні та Східній Європі. Орієнтація на творення майбутнього закономірно передбачає суть університету як соціальної інституції, породженої європейською культурою. Важливим складником університетського життя є творення нових знань. Таким чином, університет орієнтований на формування інноваційного наукового простору та нових освітніх ландшафтів, спрямованих на здобування учасниками навчального процесу знань, що дають можливість зрозуміти суть актуальних соціальних, економічних, політичних і культурних процесів, що сприяє виробленню вмінь передбачати й проєктувати їхній перебіг у майбутньому, а також дає змогу отримати навички комунікації, критичного мислення, проєктної діяльності, вирішення комплексних завдань, самостійного управління процесом навчання.
14	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	Активний вплив на соціально-економічний розвиток країни. Місію університет реалізує через основні напрями розвитку, до яких належать суспільно-виховна, освітня, інноваційна, науково-дослідницька, міжнародна, фінансово-економічна, виробничо-господарська діяльність.

Багато дослідницьких університетів визначають власну місію виходячи з завдань, девізів та гасел університету, а також варто зазначити, що місії дослідницьких багатьох українських університетів є досить об’ємними та не викладені одним реченням, як прийнято описувати місію організацій у бізнес-

середовищі. Порівняльний аналіз місій дослідницьких університетів дав змогу зробити висновки, що усі університети дотримуються основних принципів навчання, а основним завданням описаних у місіях усіх українських дослідницьких університетів є, все-таки, не дослідницький аспект, а навчально-виховний – зберігання та поширення знань, формування творчої, освіченої та інтелектуальної особистості. Дослідницькими університетами було зазначено про підготовку, формування та розвиток особистості чи нації: “готувати інтелектуальну еліту нації, високопрофесійних, духовно багатих, патріотичних фахівців та громадян” – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна [11]; “створювати умови всебічного професійного, інтелектуального, соціального та творчого розвитку особистості на найвищих рівнях досконалості в освітньо-науковому середовищі” – Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського [12]; “Могилянка – це спільнота, яка формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства” – Національний університет “Києво-Могилянська академія” [13]; “готувати фахівців європейського і світового рівня інтелектуального та особистісного розвитку” – Національний університет біоресурсів і природокористування України [14]; “поширення та підготовку конкурентних фахівців і креативних особистостей” – Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана [16]; “сприяттє гармонійному розвитку особистості та забезпеченні підготовки нової генерації професіоналів”; “здатних комплексно поєднувати дослідницьку, проектну та підприємницьку діяльність за рахунок глибоко засвоєння фундаментальних знань, вивчення інженерної справи, оволодіння інженерною творчістю і підприємницьким мистецтвом” – Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” [18]; “формувати особистість – носія інтелектуального та інноваційного потенціалу” – Львівський національний університет імені Івана Франка [20].

Лише у місіях 6 дослідницьких університетів, а саме у Київському політехнічному університеті імені Ігоря Сікорського, Національному авіаційному університеті, Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана, Національному технічному університеті “Харківський політехнічний інститут”, Національному гірничому університеті України та Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля було наголошено на створенні нових знань та розвитку суспільства за рахунок створення інновацій – “робити вагомий внесок в сталий розвиток суспільства шляхом інтернаціоналізації та інтеграції освіти, новітніх наукових досліджень та інноваційних розробок” – Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського [12], “місія полягає у відповіді на сучасні виклики глобального авіаційно-космічного ринку через надання високоякісних освітніх та наукових послуг громадянам України” – Національний авіаційний університет [15], “здійснення вагшого вкладу у суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань” – Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана [16], “проведенні фундаментальних

і прикладних наукових досліджень, трансфер їх результатів в освітній процес, забезпечення потреб підприємств та установ через ефективно діючу технологію співпраці за рахунок спадкоємності науково-дослідних традицій та шкіл” – Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” [18], “генерувати зміни, які потребує регіон, країна та світ” – Національний гірничий університет України [21], а Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля підкреслив і узагальнив функції університету у своїй місії визначаючи їх основними напрямками розвитку – “місію Університет реалізує через основні напрями розвитку, до яких належать суспільно-виховна, освітня, інноваційна, науково-дослідницька, міжнародна, фінансово-економічна, виробничо-господарська діяльність” [24], проте у Стратегії розвитку Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля було зазначено про активний вплив на соціально-економічний розвиток країни [24].

Відтак, освітня та дослідницька функція університетів є досить важливою та необхідною для розвитку будь-якого університету як інституції. Т. Жижко у своєму дослідженні наголошує на тому, що “зв’язок освіти та науки сьогодні не просто очевидна для всіх сентенція, не тільки необхідність, створена часом, а й єдиний шлях розвитку університету. Якщо прийняти за константу думку про те, що університет завжди відрізнявся від інших навчальних закладів, і відповідно до власного призначення повинен відрізнитися й надалі, то освіта через науку – єдиний шлях сучасного університету. Саме він визначає умови інтелектуалізації нації. Без перебільшення можна сказати, що в єдності науки і освіти – майбутнє цивілізації, вирішальна умова стійкого соціального розвитку” [25, с. 36-37]. Ф. Альтбах переконаний, що у будь-якій країні саме дослідницькі університети створюють та генерують не лише високий обсяг нових знань та аналітики, що призводить до розвитку технологій, а сприяють розвитку культури, суспільства, технологій, та міжнародні інституції, що є частиною глобальних інтелектуальних та наукових трендів [26, с. 1].

Досить цікавою є думка Університету заснованого в 1994 році як Гонконгський інститут освіти та одним з восьми субсидованих університетів при Комітеті з грантами університетів Гонконгу та єдиним, присвяченим педагогічній освіті. Він зазначає власну місію як просування освітніх інновацій, сприяння та підтримка стратегічного розвитку викладання, викладання дисциплін, що доповнюють освіту, готуючи видатних і морально відповідальних викладачів та професіоналів, підтримуючи їхнє навчання протягом усього життя [27]. Ми погоджуємось з тезою щодо навчання протягом усього життя і це є основоположним у розвитку будь-якої особистості. П. Друкер зазначав, що освіта в “суспільстві знання” вимагає безперервності, випереджаючого навчання і комплексності: “Оскільки ми живемо в епоху інновацій, практична освіта має підготувати людину до такої роботи, яка ще не існує і яка не може бути чітко визначена” [28].

Отже, місія будь-якого дослідницького університету повинна надихати, роз’яснювати головну мету існування дослідницького університету та поєднувати навколо спільної ідеї студентів, викладачів та співробітників дослідницького

університету. Основними критеріями для формулювання місії дослідницького університету є логічність, чіткість, змістовність та невеликий обсяг (1-2 речення), містити в собі основну мету існування та вплив на суспільство, а також вирізнятися серед інших університетів.

Таким чином, місія дослідницьких університетів полягає у створенні проривних інновацій та технологій, генерації проривних наукових знань та підготовці не просто висококваліфікованих та освічених фахівців за рахунок транслявання та передачі наявних знань, які стають застарілими досить швидко, а мати випереджальний характер у порівнянні з існуючою практикою. Саме розробка випереджальних кваліфікаційних вимог до фахівця, залучення студентів в розробку нових наукових досліджень університету та проектні групи дадуть сформулювати нові навички, підвищити рівень знань студентів, а університету, в свою чергу, отримати синергійний ефект від співпраці між студентами, викладачами та науковими кадрами, так як саме студенти є генераторами нових ідей, що дасть змогу підвищити конкурентоспроможність університету. А також вирішити проблеми та потреби суспільства з врахуванням розвитку та змін економіки.

Список використаної літератури

1. Повзун В. Д. Миссия университета как аксиологический феномен [Электронный ресурс] // Электронное научное издание “Аксиология и инноватика образования. – Режим доступа: <http://www.orenport.ru/axiology/docs/19/17.pdf>.
2. Тульчинська С. О. Вимоги та критерії визначення статусу дослідницьких університетів в Україні [Електронний ресурс] / С. О. Тульчинська // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – № 1. – Режим доступу: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>
3. Строкович Г. Стратегія підприємства: навч. посіб. / Г. Строкович. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 180 с.
4. Жилінська О. Розвиток науково-технічної діяльності теорія і практика активізації: дис. д-ра екон. наук: 08.00.03/ О. І. Жилінська; ДВНЗ “Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка”. – К., 2015. – 564 с.
5. Колотило М. Дослідницький університет як інноваційна модель розвитку вищої освіти / М. Колотило // Вісник НТУУ “КПІ”. Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2010. – № 3. – С. 30-34.
6. Ньюмен Дж. Г. Идея университета. – Минск: БГУ, 2006. – 208 с.
7. Ортега-и-Гассет Х. Миссия университета / Х. Ортега-и-Гассет ; пер. с исп. М. Н. Голубевой ; ред. перевода А. М. Корбут ; под общ. ред. М. А. Гусаковского. – Мн. : БГУ, 2005. – 104 с.
8. Университет как центр культуропорождающего образования. Изменение форм коммуникации в учебном процессе / М. А. Гусаковский, Л. А. Яценко, С. В. Костюкевич и др.; под ред. М. А. Гусаковского. //– Минск.: БГУ. – 2004. – 279 с.
9. Университет в условиях современности: сила традиций перед вызовами будущего : монография / [Е. Г. Михайлева, Е. В. Бирченко, Т. В. Зверко и др.] ; под общ. ред. Е. Г. Михайлевой ; Нар. укр. акад. – Харьков : Изд-во “ТОВ “Щедра садиба плюс”, 2014. – 284 с.

10. Офіційний сайт Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua>.
11. Офіційний сайт Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vnz.univ.kiev.ua/ua/vnz/category/31/37-harkivskiy-nacionalniy-universitet>.
12. Офіційний сайт Київського політехнічного інституту ім. Ігоря Сікорського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kpi.ua/kpi_about.
13. Офіційний сайт Національного університету “Києво-Могилянська академія” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/pruznachennia-ta-misiia>.
14. Офіційний сайт Національного університету біоресурсів і природокористування України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nubip.edu.ua/about>.
15. Офіційний сайт Національного авіаційного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pro-un%D1%96versitet.html>.
16. Офіційний сайт Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/about_university/
17. Офіційний сайт Національний університет “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nlu.edu.ua/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82/>
18. Офіційний сайт Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kpi.kharkov.ua/ukr/ntu-hpi/mission/>
19. Офіційний сайт Національного університету “Львівська політехніка” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lpnu.ua/polityka-u-sferi-yakosti>
20. Офіційний сайт Львівського національного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/>
21. Офіційний сайт Національного гірничого університету України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/programaroz/>
22. Офіційний сайт Національного університету “Острозька академія” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oa.edu.ua/>
23. Офіційний сайт Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://snu.edu.ua/>
24. Стратегія Розвитку Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля на 2019-2030 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Strategiya-rozvytku-SNU-im.-V.-Dalya-na-2019-2030-roky.pdf>
25. Жижко Т. А. Філософія академічної освіти / Т. А. Жижко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 404 с
26. Altbach P. G. The Road to Academic Excellence: The Making of WorldClass Research Universities / P. G. Altbach, J. Salmi. – World Bank, 2011. – 366 p.

27. Офіційний сайт Університету освіти Гонконгу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eduhk.hk/main/about-us/>
28. Drucker P. F. *Post-Capitalist Society*. – New York : Harper Business, 1993.

References

1. Povzun, V. D. Missiya universiteta kak aksiologicheskij fenomen. [The mission of the university as an axiological phenomenon]. Elektronnoe nauchnoe izdanie “Aksiologiya i innovatika obrazovaniya” – Electronic scientific edition “Axiology and Innovation of Education. www.orenport.ru. Retrieved from <http://www.orenport.ru/axiology/docs/19/17.pdf> [in Russian].
2. Tulchinska, S. O. (2015). Vimogi and criteria for the status of pre-university [Requirements and criteria for determining the status of research universities in Ukraine]. *Marketynh i menedzhment innovatsiy – Marketing and management innovation*, 1. www.mmi.fem.sumdu.edu.ua. Retrieved from <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/> [in Ukrainian].
3. Strokovych, H. V. (2011). *Stratehiia pidpriemstva [Enterprise strategy]*. Kharkiv: Vyd-vo NUA [in Ukrainian].
4. Zhylynska, O. I. (2015). Rozvytok naukovo-tekhnichnoi diialnosti teoriia i praktyka aktyvizatsii [Development of scientific and technical activity theory and practice of activation]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv : DVNZ “Kyiv. nats. un-t im. Tarasa Shevchenka” [in Ukrainian].
5. Kolotylo, M. (2010). Doslidnytskyi universytet yak innovatsiina model rozvytku vyshchoi osvity [Research University as an innovative model of higher education development]. *Visnyk NTUU “KPI”. Filosofiia. Psykholohiia. Pedahohika. – Bulletin of NTUU “KPI”. Philosophy. Psychology. Pedagogy*, 3. 30-34. Kyiv: NTUU “KPI” [in Ukrainian].
6. Nyumen, Dzh. G. (2006). *Ideya universiteta [The idea of a university]*. Minsk: BGU [in Russian].
7. Orteha-y-Hasset, Kh., & Gusakovskij, M. A. (Eds.). (2005) *Myssyia unyversyteta [University Mission]*. (Trans). Minsk: BGU [in Russian].
8. Gusakovskij, M. A., Yashhenko L. A., & Kostyukevich, S. V. (2004). Universitet kak czentruroporozhdayushhego obrazovaniya. Izmenenie form kommunikaczii v uchebnom proczesse [University as a center of cultural education. Changing forms of communication in the educational process]. Minsk: BGU. [www.charko.narod.ru](http://charko.narod.ru/index38.html). Retrieved from <http://charko.narod.ru/index38.html> [in Russian].
9. Mikhajleva, E. G., Birchenko, E. V., & Zverko, T. V. (2014). Universitet v usloviyakh sovremennosti: sila tradiczijpered vyzovami budushhego [The University in the conditions of the present: the power of tradition before the challenges of the future]. Kharkov: “TOV “Shhedra sadiba plyus” [in Russian].
10. Ofitsiyni sait Kyivskiy natsionalnyi univesytet imeni Tarasa Shevchenka [Official site of Taras Shevchenko National University of Kyiv]. www.univ.kiev.ua Retrieved from <http://www.univ.kiev.ua/ru/geninf> [in Ukrainian].
11. Ofitsiyni sait Kharkivskiy natsionalnyi universytet imeni V. N. Karazina [Official site of VN Karazin Kharkiv National University]. www.vnz.univ.kiev.ua. Retrieved from <http://www.vnz.univ.kiev.ua/ua/vnz/category/31/37-harkivskiy-nacionalniy-universitet-imeni-vn-karazina> [in Ukrainian].

12. Ofitsiyni sait Kyivskoho politekhnichnoho instytutu im. Ihoria Sikorskoho [Official site of Kiev Polytechnic Institute. Igor Sikorsky]. *kpi.ua*. Retrieved from https://kpi.ua/kpi_about [in Ukrainian].
13. Ofitsiyni sait Natsionalnyi universytet “Kyievo-Mohylianska akademiia” [Official site of National University of Kyiv-Mohyla Academy]. *www.ukma.edu.ua*. Retrieved from <https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/pryznachennia-ta-misiia> [in Ukrainian].
14. Ofitsiyni sait Natsionalnyi universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy [Official site of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine]. *nubip.edu.ua*. Retrieved from <https://nubip.edu.ua/about> [in Ukrainian].
15. Ofitsiyni sait Natsionalnyi aviatsiyni universytet [Official Website of National Aviation University] *nau.edu.ua*. Retrieved from <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pro-un%D1%96versitet.html> [in Ukrainian].
16. Ofitsiyni sait Kyivskiyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet imeni Vadyma Hetmana [Official site of Vadim Hetman National Economic University of Kiev]. *kneu.edu.ua*. Retrieved from https://kneu.edu.ua/ua/University_en/about_university/general_information/ [in Ukrainian].
17. Ofitsiyni sait Natsionalnyi universytet “Iurydychna akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho” [Official site of the National University “Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine”]. *nlu.edu.ua*. Retrieved from <https://nlu.edu.ua/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82/> [in Ukrainian].
18. Ofitsiyni sait Natsionalnyi tekhnichnyi universytet “Kharkivskiyi politekhnichnyi instytut” [Official site of National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”]. *www.kpi.kharkov.ua*. Retrieved from <https://www.kpi.kharkov.ua/ukr/ntu-hpi/mission/> [in Ukrainian].
19. Ofitsiyni sait Natsionalnyi universytet “Lvivska politekhnika” [Official site of Lviv Polytechnic National University]. *lpnu.ua*. Retrieved from <https://lpnu.ua/polityka-u-sferi-yakosti> [in Ukrainian].
20. Ofitsiyni sait Lvivskiyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka [Official site of Ivan Franko National University of Lviv]. *www.lnu.edu.ua*. Retrieved from <https://www.lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/> [in Ukrainian].
21. Ofitsiyni sait Natsionalnyi hirnychiy universytet Ukrainy [Official site of National Mining University of Ukraine]. *www.nmu.org.ua*. Retrieved from <http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/programaroz/> [in Ukrainian].
22. Ofitsiyni sait Natsionalnyi universytet “Ostrozka akademiia” [Official site of Ostroh Academy National University]. *www.oa.edu.ua*. Retrieved from <https://www.oa.edu.ua/> [in Ukrainian].
23. Ofitsiyni sait Skhidnoukrainskyyi natsionalnyi universytet imeni Volodymyra Dalia [Official site of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University]. *snu.edu.ua*. Retrieved from <https://snu.edu.ua/> [in Ukrainian].
24. Stratehiia Rozvytku Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia na 2019-2030 roky [Volodymyr Dahl Eastern Ukrainian National University Development Strategy for 2019-2030]. *snu.edu.ua*. Retrieved from <https://snu.edu.ua/wp->

- content/uploads/2019/06/Strategiya-rozvytku-SNU-im.-V.-Dalya-na-2019-2030-roky.pdf [in Ukrainian].
25. Zhyzhko, T. A. (2013). *Filosofiiia akademichnoi osvity [Philosophy of Academic Education]*. Kyiv : NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
26. Altbach, P. G. (2011). *The Road to Academic Excellence: The Making of WorldClass Research Universities*. World Bank.
27. Ofitsiynyi sait Universytetu osvity Honkonhu [Hong Kong University of Education Official Website] www.eduhk.hk. Retrieved from <https://www.eduhk.hk/main/about-us/>
28. Drucker, P. F. (1993). *Post-Capitalist Society*. New York: Harper Business.

Стаття надійшла до редколегії 03.10.2019

Прийнята до друку 13.11.2019

APPLIED PRINCIPLES OF FORMING THE MISSION OF THE RESEARCH UNIVERSITY IN UKRAINE

A. Kozlenko, V. Belinska

Taras Shevchenko National University of Kyiv

03022, Kyiv, Vasylykivska str., 90-A

e-mail: kozlenkoanastasiia@gmail.com, kafedra_miid@ukr.net

The paper deals with issues of the mission of research university as the main tool for strategic management of higher education institutions. The mission of the research universitie determines the main purpose, functions and directions of the research university's activities. The mission of the research universitiis central to the university's development strategy and the mission of the research university should be transformed and adapted to the realities of today, taking into account the features and stages of development of research universities.

The main difference between research universities and conventional universities is that the research work in such educational institutions is carried out most intensively. The features of four university models were considered: "Humboldt Research University", where scientific and educational activities are regarded as complementary components from the very beginning of the university course; The British boarding model (the "Oxbridge model") is based on close informal communication between students and teachers. The French model of "big schools, which do not provide for intellectual and social research, are highly selective". The Chicago model (according to Hutchins), is a comprehensive program with a pronounced humanitarian focus.

The authors analyzed missions of 14 research universities of Ukraine and conducted a critical analysis of the missions of the research universities of Ukraine, that the missions of many research universities are not clearly expressed and do not correspond to the essence of the concept of the mission of research

universities to identify the basic requirements for the formulation of the mission of research universities. The authors found that the educational and research function of universities is quite important and necessary for the development of any university as an institution. The mission of any research university should be to inspire, to clarify the main purpose of the existence of a research university, and to bring together the common idea of students, teachers and scientists and staff of a research university.

Key words: research university, mission of the organization, mission of research universities, models of universities, types of universities, strategic management, development management of research universities.